

Společná zemědělská politika EU – vývoj, právní základ, cíle, nástroje.

JUDr. Jana Tkáčiková, Ph.D.

Společná zemědělská politika EU

- Hlava III (čl. 38 - 44) Smlouvy o fungování EU
  - Sdílená pravomoc EU a členských států
  - Vnitřní trh se zemědělskými produkty
- Cíle (rovnocenné, ale i protikladné)
  - Zvýšení produktivity zemědělství
  - Odpovídající životní úroveň zemědělců
  - Stabilizace trhů
  - Plynulé zásobování potravinami
  - Rozumné ceny zemědělských produktů pro spotřebitele

Case 5/67 a 5/73

- ▶ THE OBJECTIVES SET OUT IN ARTICLE 39 OF THE EEC TREATY, WHICH ARE INTENDED TO SAFEGUARD THE INTERESTS OF FARMERS AND CONSUMERS, MAY NOT ALL BE SIMULTANEOUSLY AND FULLY ATTAINED .
- ▶ THE COMMUNITY INSTITUTIONS MUST HARMONIZE THE VARIOUS OBJECTIVES OF THE COMMON AGRICULTURAL POLICY WHICH, TAKEN SEPARATELY, APPEAR TO CONFLICT WITH ONE ANOTHER AND, WHERE NECESSARY, ALLOW TEMPORARY PRIORITY TO ONE OF THEM IN ACCORDANCE WITH THE DEMANDS OF THOSE ECONOMIC FACTORS OR CONDITIONS IN VIEW OF WHICH THEIR DECISIONS ARE MADE.
- ▶ C-131/86
  - ▶ *Efforts to achieve objectives of the common agricultural policy, in particular under common organizations of the markets, cannot disregard requirements relating to the public interest such as the protection of consumers or the protection of the health and life of humans and animals, requirements which the Community institutions must take into account in exercising their powers.*

Společná zemědělská politika (SZP/CAP) od roku 1962

➤ Východiska

- Nízká úroveň samozásobení
- Množství malých rodinných farem
- Nerozvinutá dopravní infrastruktura
- Absence záchranné sociální sítě
- Ekonomická nemožnost přímé finanční podpory
- Hlavní nástroj
  - Společné cenové systémy a finanční mechanismy

➤ Důsledky

- Růst přebytků, zahlcení intervenčních skladů, rostoucí finanční náklady
- Intenzifikace zemědělství, nekonkurenceschopnost, nízká výkonnost
- Nespravedlivá a nerovnoměrná distribuce finanční podpory mezi zemědělce a členské státy

Reformy Společné zemědělské politiky

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/107/nastroje-szp-a-jejich-reformy>

Vznik, vývoj a reformy společné zemědělské politiky (Ministerstvo zemědělství, eAGRI)

60. – 80. léta 20. století „Oběť vlastního úspěchu“

- Krize nadvýroby „hory másla, jezera vína“
- Dumping na světových trzích, pokles světových cen, mezinárodní tlak
- Mansholtův plán (1968) = návrh podpory vzdání se zemědělské výroby, snížení cenové hladiny
- Reformy 80. let = produkční kvóty a limity cenového systému

MacSharryho reforma (1992)

- Od podpory trhu k podpoře producentů
- Snížování intervenčních cen, uvádění půdy do klidu a využívání zemědělské půdy pro jiné účely
- Kompenzační platby
- Od plošně vyplácených podpor k přímým platbám

Agenda 2000

- Od strukturální k regionální politice, od podpory produkčního k podpoře multifunkčního modelu zemědělství
- Snížování intervenčních cen u významných komodit (o 15 % u obilí, 20 % u hovězího masa a od roku 2005 u mléka o 15 %)
- Kompenzace vyššími přímými platbami
- Podpora tržního chování zemědělců
- Bezpečnost potravin a animal welfare
- Agroenvironmentální otázky a problematika venkov

Reformy SZP 2003 a 2008

Mid-term Review 2003 (Fischlerova reforma)

- **DECOUPLING = ODDĚLENÍ PĚTĚB OD PRODUKCE**
  - Jednotná platba na farmu (SPS), nebo Jednotná platba na plochu (SAPS, pro nové členské státy)
- **CROSS COMPLIANCE = závislost výplaty plateb na plnění environmentálních požadavků**
- Modulace = zvyšování objemu finančních prostředků na rozvoj venkova, příp. snižování přímých plateb velkým farmám
- Degresivita (finanční disciplína) = roční stropy a lineární snižování přímých plateb
- Set aside opatření = ukládání půdy do klidu
- Poradenský systém pro zemědělce (audity farem)
- Rozdělení Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu pro zemědělství (EAGGF) na
  - Evropský zemědělský záruční fond (EAGRD - pro přímé platby)
  - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)
- Jednotná společná organizace zemědělských trhů = snížení intervenčních cen, příp. zrušení intervenčních nákupů

Health Check 2008 (kontrola funkčnosti)

- Úprava stávajících mechanismů
- Zvýšení povinné modulace (vazba na výzvy)
- Pokračování v decoupling
- Změny v systému mléčných kvót
- Zrušení povinného vyjímání části půdy z produkce (set-aside opatření)
- Zrušení hektarové podpory pěstování energetických plodin
- Nové výzvy v rámci programu rozvoje venkova
  - Řízení rizik, Změny klimatu, Biopaliva, Voda, Biologická rozmanitost

Reformy SZP po roce 2013

<https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/cap-reform/>

Nové problémy, výzvy a cíle a nová legislativa

- Hospodářské
  - Dostatek kvalitních potravin, zemědělská produktivita
  - Stabilní ceny
- Environmentální
  - Udržitelné hospodaření s přírodními zdroji
  - Adaptace na změny klimatu
- Územní/pozemkové
  - Rozvoj venkova
  - Vyvážený rozvoj území
- Konkurenceschopnost, udržitelnost a efektivita

Omnibus regulation (zjednodušení)

- Pravidla týkající se trvalých travních porostů byla upravena - větší flexibilitu
- Zjednodušení prvků ekologizace
- Nepovinné rozlišování mezi aktivními a neaktivními zemědělci
- Možnost zvýšení plateb pro mladé zemědělce
- Zvýšení atraktivity opatření k řízení rizik,
- Jednodušší využívání finančních nástrojů
- Rozšíření pravomocí organizací producentů

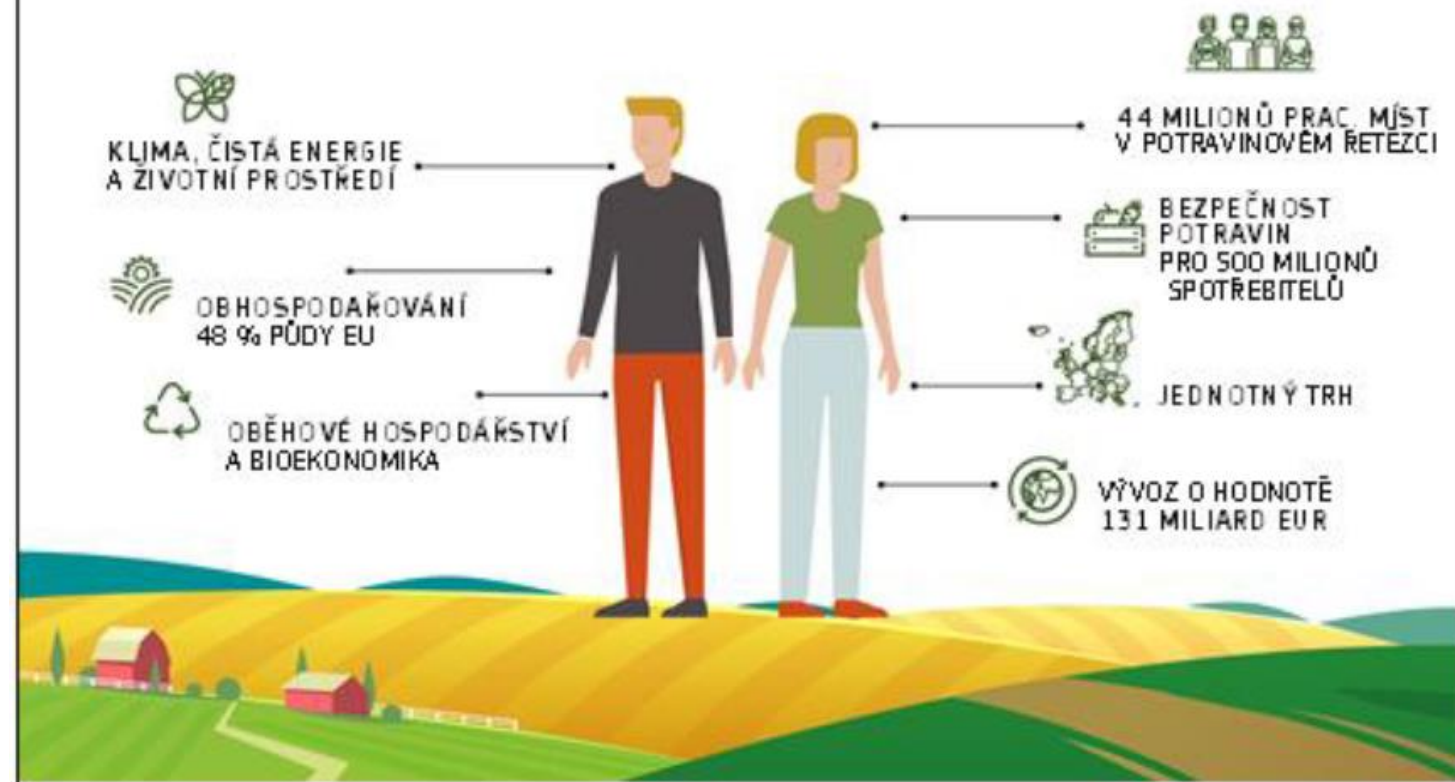
SZP po roce 2020 COM (2017)713 final

- Inteligentní, moderní a udržitelná
- Cíle
  - podporovat inteligentní a odolné zemědělské odvětví
  - zintenzivnit ochranu životního prostředí a opatření v oblasti klimatu a přispět k plnění cílů EU týkajících se životního prostředí a klimatu
  - posílit sociálně-ekonomickou strukturu venkovských oblastí
- Jinými slovy
  - Zjednodušení, ozelenění, mládí, preciznost, spravedlivá nákladnost

AKTUÁLNÍ PŘÍNOSY ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ EU

SZP po roce
2020 (návrhy)

[https://eagri.cz/
public/web/file/
591610/CZ_CAP
post2020_CZ_we
b.pdf](https://eagri.cz/public/web/file/591610/CZ_CAP_post2020_CZ_web.pdf)

- **1. Nový způsob práce:**
  - Více flexibility při využívání přidělených prostředků
  - Strategické plány – posílení subsidiarity
    - Rozdělení finančních prostředků dle potřeb státu ke splnění cílů EU – schválení Komisí
- **2. Spravedlivější zacházení díky lépe zaměřené podpoře:**
  - Přímé platby ANO, vnější konvergence
  - Degresivita a zastropování přímých plateb
  - Vyšší podpora malých a středních farem a pomoc mladým zemědělcům
- **3. Větší ambice v oblasti životního prostředí a klimatu:**
  - Podmínkou pro vyplacení přímých plateb bude splnění požadavků v oblasti životního prostředí a klimatu.
  - Každý členský stát bude povinen nabídnout ekologizační režimy, kterými by podněcoval zemědělce, aby nezůstali jen u povinných požadavků. K financování těchto režimů se v každé zemi použije část prostředků přidělených na přímé platby.
- **4. Větší využívání znalostí a inovací:**
  - 10 miliard eur na výzkum a inovace v odvětví potravinářství, zemědělství, rozvoje venkova a biohospodářství v rámci programu EU Horizont Evropa
  - Větší digitalizaci venkova

Nový legislativní rámec až od roku 2023 a dvouleté přechodné období 2021-2022

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/new-cap-2023-27_en

- Přechodné období – nařízení EU 2022/2020
  - Pokračování současných pravidel SZP pro přímé platby a rozvoj venkova,
  - Prodloužení výjimečného opatření pro rozvoj venkova přijatého v souvislosti s koronavirovou krizí, včetně navýšení prostředků z evropských fondů na podporu oživení
- Nový právní rámec
  - Platnost a právní účinnost – prosinec 2021
  - Faktická účinnost – leden 2023

Schéma SZP v roce 2022

I. Pilíř (EZZF)

- Společná organizace trhů se zemědělskými produkty
  - Nařízení EU č. 1308/2013
- Přímé platby
  - Nařízení EU č. 1307/2013

II. Pilíř (EZFRV)

- Politika rozvoje venkova
  - Nařízení EU č. 1305/2013

Financování, řízení a sledování

Nařízení EU č. 1306/2013

+

Přechodné období

Nařízení EU 2020/2220

Financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky

Evropský zemědělský záruční fond (EZZF)

- Opatření pro regulaci nebo podporu zemědělských trhů
  - Přímé platby zemědělcům
  - Další výdaje
- Rozpočtový strop a rozpočtová kázeň
- Rezerva pro případ krizí v odvětví zemědělství
- Míra úpravy přímých plateb
- Systém včasného varování a sledování

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)

- Sdílené financování
- Platby pro programy rozvoje venkova
- Zákaz dvojího financování

Vnitrostátní nástroje

Platební agentury

- Akreditované subjekty členských států pověřené řízením a kontrolou výdajů
- Výdaje mohou být financovány Unií, pouze pokud je uskutečnily akreditované platební agentury.

Zemědělský poradenský systém

- Poskytování poradenství zemědělcům v oblasti podmínek obhospodařování půdy a řízení zemědělských podniků

Kontrolní systémy

- Integrovaný administrativní a kontrolní systém
- Kontrola operací/obchodní dokumentace
- Správní sankce

Platební agentura

Státní zemědělský intervenční fond

- ▶ Právnícká osoba, sídlo v Praze
- ▶ Správní úřad, v působnosti Ministerstva zemědělství
  - ▶ Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu
- ▶ Fond poskytuje dotace v souladu s/se
  - ▶ zákonem o SZIF
  - ▶ zákonem o zemědělství,
  - ▶ nařízenými vládou vydanými k jejich provedení
  - ▶ přímo použitelnými předpisy Evropské unie upravujícími financování SZP

Výroční zpráva SZIF (2020)

7

SZIF je tvořen centrálním pracovištěm a 7 regionálními odbory: v Praze, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně, Olomouci a Opavě.

22,7

Přímé platby ve výši 22,708 mld. Kč tvořily největší část výplat SZIF v roce 2020 v rámci SZP.

40

SZIF vynaložil v roce 2020 celkem 39,984 mld. Kč v rámci Společné zemědělské politiky (SZP).

1,1

V národních dotačních programech SZIF v roce 2020 vyplatil 1,094 mld. Kč.

191

Na programy KLASA, Regionální potravina, Podpora biopotravin a produktů ekologického zemědělství SZIF v roce 2020 vynaložil 191,24 mil. Kč.

65

SZIF je se zemědělskou veřejností v kontaktu prostřednictvím 65 Oddělení příjmu žádostí a LPIS.

16,4

Na Program rozvoje venkova bylo v roce 2020 vyplaceno celkem 16,439 mld. Kč.

1 298

SZIF měl na konci roku 2020 1 298 zaměstnanců (z toho 1 156 státních zaměstnanců).

111

SZIF v roce 2020 proplatil u přímých plateb celkem 111 tisíc žádostí.

1,9

Celkové správní výdaje (náklady na činnost) SZIF dosáhly v roce 2020 hodnoty 1,853 mld. Kč.

837

Objem vyplacených prostředků v rámci Společné organizace trhů dosáhl v roce 2020 837,31 mil. Kč.

Zemědělský poradenský systém v ČR

Subjekty

- Základní (orientační konzultace) a odborné konzultace
  - Ministerstvo zemědělství a jemu podřízené odborné organizace
  - Nevládní neziskové organizace, profesní svazy – postupná certifikace
    - Informační střediska pro zemědělství a rozvoj venkova
  - Poskytování informací prostřednictvím specializovaných webových portálů
    - [Celostátní síť pro venkov](#)
    - [Portál Farmáře](#)
  - [Vědecké výzkumné ústavy](#), veřejné vysoké školy
  - [Česká technologická platforma](#)
- Individuální poradenství (zaměřené na konkrétní subjekt)
  - [Registr poradců akreditovaných MZE](#)
  - Poradenské firmy
- Orgány poradenského systému MZe
  - [Národní rada poradenství a vzdělávání pro zemědělství a rozvoj venkova](#)
  - Ústav zemědělské ekonomiky a informací ([ÚZEI](#))
    - <https://agronavigator.cz/>

Konzultační poradenství

Vstupní konzultace

- Telefonické
- E-mailové
- Osobní
- Na místě
- Webové

Odborné konzultace

- Telefonické a elektronické poradenství prováděné výzkumnými organizacemi

Speciální poradenství pro rostlinnou a živočišnou výrobu

- Semináře
- Výstavy
- Přehlídky
- Odborné publikace

Hromadné konzultace

- Odborné semináře a workshopy
- Demonstrační podnik, farma
- Exkurze a polní dny

Individuální poradenství

Akreditovaní poradci

- Fyzické osoby

Akreditace poradců

1) Profesní kvalifikace

- Zemědělský poradce RZ
- Zemědělský poradce ŽV
- Zemědělský poradce pro ochranu rostlin

2) Akreditace MZe (Odborné sekce)

- Zpracování akreditačního projektu za každou zvolenou oblast/podoblast
  - Zemědělství (8 podoblastí)
  - Lesnictví
  - Rostlinolékařství (2 podoblasti)
- Oponentní posudky
- Obhajoba (ústní prezentace, rozprava)

3) Zápis do Registru poradců MZe

Odborné poradenství

Transfer výsledků výzkumu do praxe s inovačním potenciálem

- Budování dlouhodobých vztahů průmyslovými partnery
- Spolupráce se sítí kontaktních osob pro duševní vlastnictví
- Zavedení podpůrných nástrojů pro zvyšování aplikačního využití výzkumného potenciálu
- Rozvoj servisu pro výzkumníky a partnery z aplikační sféry

Výsledky výzkumu

- Odborné publikace
- Patent
- Odrůda, plemeno, poloprovoz
- Užitný a průmyslový vzor
- Prototyp, funkční vzorek
- Poskytovatelem realizované výsledky
- Certifikovaná metodika, specializovaná mapa
- Ostatní výsledky

Integrovaný administrativní a kontrolní systém

- Digitální databáze
  - Kontrola správnosti transakcí, odhalování a monitorování nesrovnalostí, náprava
- Systém identifikace zemědělských pozemků
  - mapy, dokumenty evidence pozemků nebo jiné kartografické údaje
  - počítačový zeměpisný informační systém, včetně leteckých nebo družicových snímků
- Systém identifikace a evidence platebních nároků
  - ověřování nároků a křížová kontrola s žádostmi o podporu a systémem identifikace zemědělských pozemků
- Systém žádostí o podporu
- Integrovaný kontrolní systém
  - Křížové kontroly počítačem
  - Kontroly na místě + údaje ze satelitů EU Copernicus Sentinel a pozorování Země
  - Zprávy o provedených kontrolách a ověřování výsledků
- Systém pro identifikaci a evidenci zvířat

Společná organizace trhů mléko, cukr, ovoce, zelenina, olivy, bavlna, víno, maso, vejce,...

- ▶ Tržní opatření = regulace a podpora uvádění zemědělských produktů na trh
  - ▶ Regulace nabídky/cen
    - ▶ Intervenční nákupy a skladování (cukr, pšenice, rýže, maso, mléko)
    - ▶ Podpory vybraných odvětví = konkurenceschopnost a udržitelnost (víno, olivový olej, ovoce a zelenina, včelařství, chmel)
  - ▶ Pravidla pro uvádění na trh
    - ▶ Obchodní normy
  - ▶ Regulace dovozu a vývozu (cla, licence, kvóty, atd.)
- ▶ Záchranná síť
  - ▶ případy cenové krize a narušení trhů
  - ▶ ustanovení o mimořádných ochranných opatřeních
  - ▶ nová rezerva pro případ krize (vazba na finanční kázeň)
- ▶ Pravidla pro organizace producentů a sdružení a mezioborové organizace
- ▶ Pravidla hospodářské soutěže

Společná organizace trhů v příkladech

- ▶ Nařízení Komise (EU) 2020/599, kterým se povolují dohody a rozhodnutí o plánování výroby v odvětví mléka a mléčných výrobků
  - ▶ umožňovalo na dobu šesti měsíců (duben - září 2020) zemědělcům, sdružením zemědělců a uznaným organizačním producentů uzavírat dohody a rozhodnutí, v jejichž rámci by mohly společně usilovat o plánování produkce syrového mléka v souladu s měnící se strukturou poptávky
- ▶ Intervenční nákup pšenice za pevně stanovenou cenu
  - ▶ Každoročně v období od 1. října do 31. května
- ▶ Školní projekty
  - ▶ Mléko/Ovoce a zelenina do škol
- ▶ Restrukturalizace a přeměna vinic
  - ▶ Změna odrůdové skladby, přesun vinice do svahu,...
- ▶ Propagace zemědělských produktů
  - ▶ Zrozeno v EU
  - ▶ Eu Milky Way – EU mléčná cesta, Řepkový olej – Olej nad zlato

Podpora příjmu = Přímé platby

- ▶ Vícesložkový/multifunkční systém – oddělení od produkce, vazba na cíle
- ▶ Povinné
  - ▶ Základní platba/Jednotná platba na plochu(až 70 %)
  - ▶ Platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí, tzv. Greening (30 %)
  - ▶ Platba pro mladé zemědělce (do 2 %)
- ▶ Volitelné
  - ▶ Redistributivní platba (až 30 %) = dodatečná podpory na první hektary podniku
  - ▶ Platba na oblasti s přírodními omezeními (až 5 %)
  - ▶ Dobrovolná podpora vázaná na produkci (až 10 – 15 %)
  - ▶ Režim pro malé zemědělce (až 10 %) = Zjednodušený režim pro platby do 1250 EUR, který nahrazuje ostatní přímé platby
    - ▶ Osvobození od povinností greeningu

**Státní zemědělský intervenční fond zveřejňuje
SAZBY JEDNOTLIVÝCH DOTAČNÍCH TITULŮ 2020**

OPATŘENÍ	SAZBA DOTACE V KČ	JEDNOTKA
Jednotná platba na plochu (SAPS)	3 644,19	ha
Greening	2 013,64	ha
Mladý zemědělec	1 822,09	ha
Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS):		
VCS bílkovinné plodiny	2 147,15	ha
VCS konzumní brambory	4 510,06	ha
VCS brambory pro výrobu škrobu	15 310,76	ha
VCS ovoce s velmi vysokou pracností	12 534,51	ha
VCS ovoce s vysokou pracností	8 571,26	ha
VCS zelenina s velmi vysokou pracností	11 311,63	ha
VCS zelenina s vysokou pracností	3 958,72	ha
VCS cukrová řepa	7 712,13	ha
VCS chmel	16 822,67	ha
VCS tele masného typu	8 852,41	VDJ
VCS dojnice	4 012,38	VDJ
VCS na chov bahnice nebo chov kozy	4 471,70	VDJ
PŘECHODNÉ VNITROSTÁTNÍ PODPORY (PVP)		
Zemědělská půda	118,04	ha
Chmel	3 187,00	ha
Brambory určené na výrobu škrobu	1 020,40	t
Přežvýkavci	64,24	VDJ
Krávy bez tržní produkce mléka	72,40	VDJ
Ovce/kozy	41,03	VDJ

Státní zemědělský intervenční fond

Přepočítací koeficienty ke stanovení počtu VDJ

Druh a kategorie hospodářských zvířat	Koeficient přepočtu na velké dobytčí jednotky (VDJ)
skot ve věku nad 2 roky	1,00
skot ve věku nad 6 měsíců do 2 let včetně	0,60
skot ve věku do 6 měsíců včetně	0,40
ovce ve věku nad 1 rok	0,15
kozy ve věku nad 1 rok	0,15

1 rokem se rozumí 365 dní, 1 měsícem se rozumí 30 dní. U skotu do 6 měsíců včetně se počítá stáří ode dne následujícího po narození.

Přímé platby – základní/jednotná platba

- Základní platba na základě platebních nároků
- Jednotná platba na plochu (do roku 2022 u vybraných členských států, vč. ČR)
  - + volitelně Přechodné vnitrostátní podpory (Top-Up platba)
- Degresivita 5 % nad 150 tis. EUR ve prospěch programu rozvoje venkova
- Podmínky:
  - Min. 1 ha zemědělské půdy
  - Zemědělská kultura: standardní orná půda, úhor, travní porost, trvalý travní porost, vinice, chmelnice, sad, školka, rychle rostoucí dřeviny, jiná trvalá kultura, zalesněná půda

Přímé platby – Platba pro mladé zemědělce

- ▶ Pro zemědělce do 40 let
  - ▶ První žádost o platbu před dosažení 41 let
- ▶ Zřízení zemědělského podniku (zápis do evidence zemědělského podnikatele) poprvé
  - ▶ U obchodní korporace většinový společník/podíl
  - ▶ Nejvýše pět let před žádostí o podporu
- ▶ Na maximální výměru ve výši 90 ha po dobu nejvýše 5 let

Přímé platby - Greening

- ▶ Platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí
  - ▶ diverzifikace plodin
    - ▶ limity pro zastoupení jednotlivých plodin dle velikosti podniku
    - ▶ více než 10 ha orné půdy = pěstování nejméně dvou plodin, více než 30 ha orné půdy = pěstování nejméně tří plodin
  - ▶ Zákaz změny kultury TTP ve vybraných oblastech (Natura 2000, NP, NPR,...)
  - ▶ Zachování stávajících trvalých travních porostů = povinnost zpětného zatravnění
    - ▶ pokles poměru TTP vůči zemědělské ploše pod 5 %
  - ▶ vyhrazení plochy (5 %) využívané v ekologickém zájmu v rámci zemědělských ploch přesahujících 15 ha
    - ▶ Např. úhor, krajinný prvek, ochranný pás, zalesněná plocha,...
    - ▶ Váhové koeficienty pro přepočítání reálné plochy pro jednotlivé druhy EFA
  - ▶ Povinné dodržování postupů provázané se základní/jednotnou platbou
    - ▶ Výjimka pro ekologické zemědělství
- ▶ Rovnocenné postupy jako alternativa
  - ▶ Zákaz souběhu s opatřeními pro rozvoj venkova

Další přímé platby

- ▶ Dobrovolná podpora vázaná na produkci
  - ▶ Dle odvětví a plodin
  - ▶ Tam kde zvláštní druhy zemědělské činnosti nebo zvláštní zemědělská odvětví, které jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů, čelí určitým obtížím
- ▶ Bílkovinné plodiny, brambory na výrobu škrobu, krávy chované pro mléko, telata chovaná na maso, bahnice a kozy, konzumní brambory, cukrová řepa, ovocné/zeleninové druhy s velmi vysokou nebo vysokou pracností, chmel

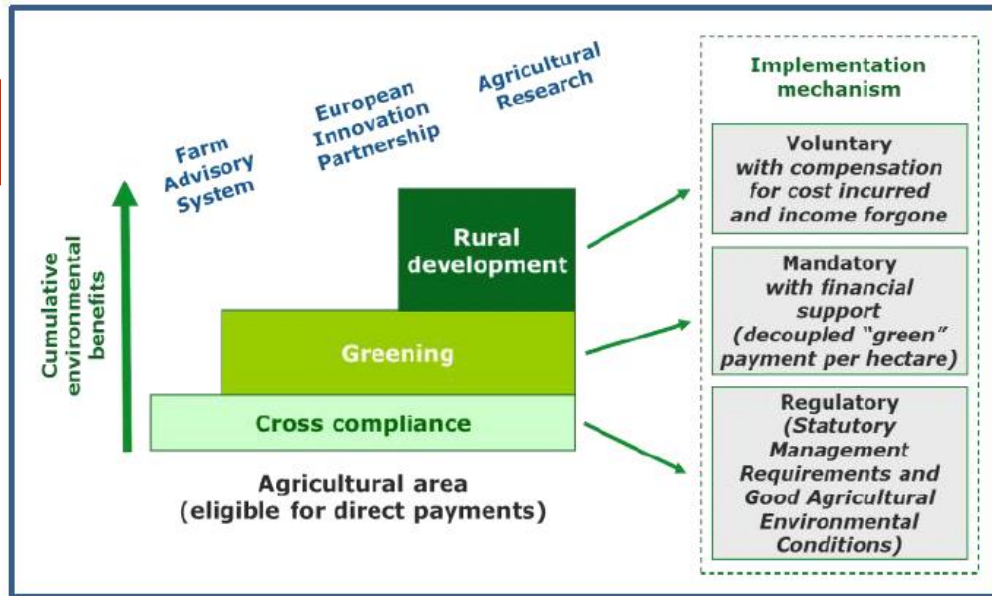

Figure 5. The new design of direct payments

EU FARMERS HAVE ACCESS TO:

<p>Compulsory schemes (all MS):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basic payment - Green' payment* - Young farmers scheme 	(+)	<p>Voluntary schemes (MS choice):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coupled support - Support in natural constraint areas - Redistributive payment
---	-----	---

All payments subject to cross compliance

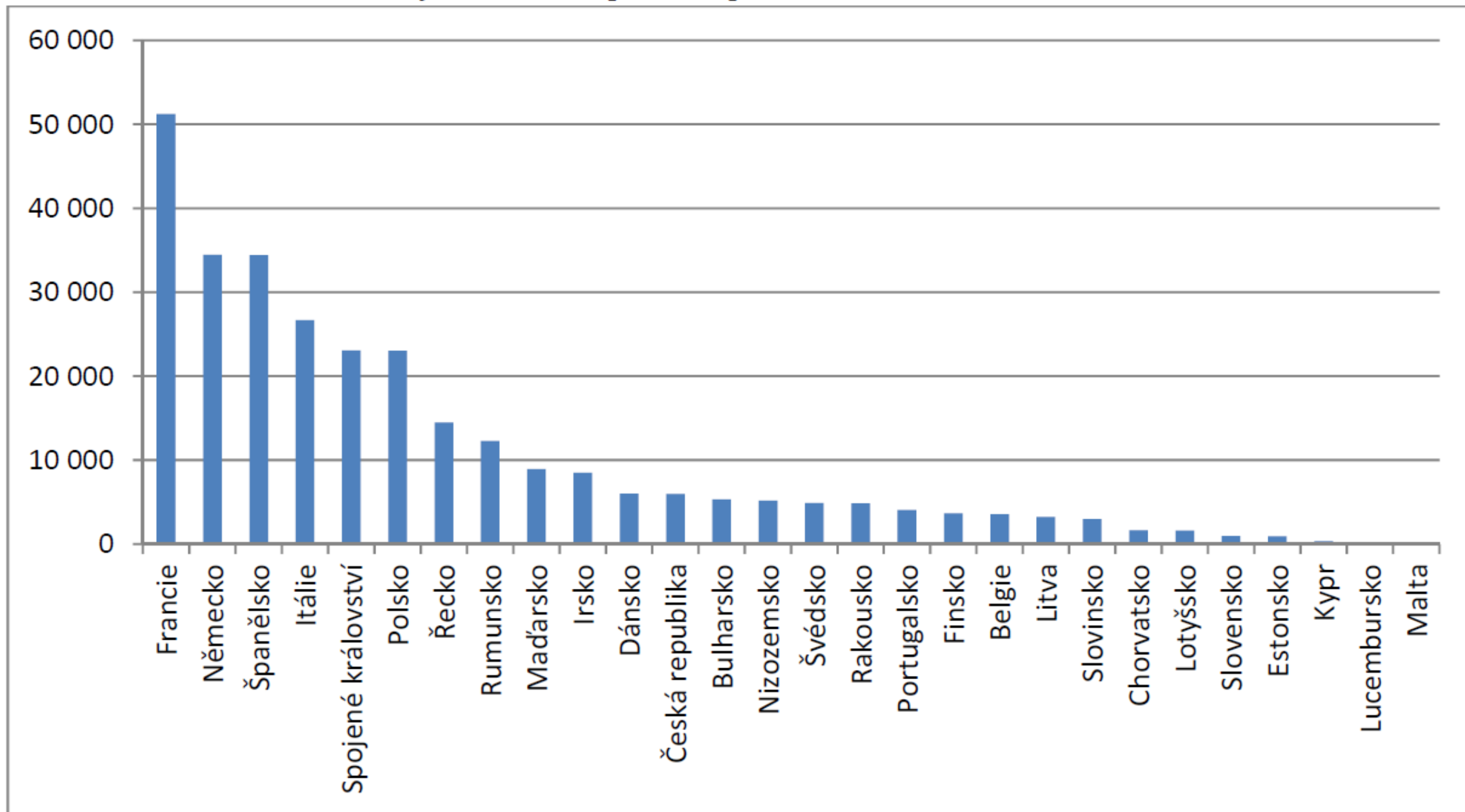
OR

A **simplified scheme** for small farmers (voluntary for MS)

Cross Compliance	** Coupled Support	** Natural constraint support	<div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> O R ↑ </div>
	up to 10% or 15%	up to 5%	
	** Redistributive Payment		
	<ul style="list-style-type: none"> ○ up to 30% ○ max 65% of average direct payments (first ha) 		
	* Young Farmers Scheme		
	<ul style="list-style-type: none"> ○ up to 2% ○ +25% payments (max 5 years) 		
	* Green Payment		
<ul style="list-style-type: none"> ○ mandatory 30% ○ greening practices or equivalent 			
* Basic Payment Scheme			
<ul style="list-style-type: none"> ○ no fixed percentage ○ 5% degressivity over 150 000 EUR 		<div style="display: flex; flex-direction: column; align-items: center; justify-content: center;"> <p style="font-weight: bold; font-size: 1.2em;">** Small Farmer Scheme</p> <p style="margin: 5px 0;">up to 10%</p> <p style="margin: 5px 0;">max. 1250 EUR</p> <p style="margin: 5px 0;">simplified</p> </div>	

* Compulsory   ** Voluntary

Graf č. 2 Srovnání celkových obálek pro PP pro období 2014-2020 v mil. EUR

Tabulka č. 4 Nastavení přímých plateb v členských státech v roce 2017 v %

Členský stát	Základní platba/SAPS	Redistributivní platba	Greening	LFA	Mladý zemědělec	VCS
Belgie (Valonsko)	57	-	30	-	2	11
Belgie (Vlámsko)	29,9	17	30	-	1,8	21,3
Bulharsko	47,37	7,05	30	-	0,58	15
Česká republika	54,7	-	30	-	0,3	15
Dánsko	64,77	-	30	0,34	2	2,89
Německo	62	7	30	-	1	-
Estonsko	66,3	-	30	-	0,3	3,4
Irsko	67,8	-	30	-	2	0,2
Řecko	60,01	-	30	-	2	7,99
Španělsko	55,92	-	30	-	2	12,08
Francie	44	10	30	-	1	15
Chorvatsko	43	10	30	-	2	15
Itálie	58	-	30	-	1	11
Kypr	61	-	30	-	1	8
Lotyšsko	53,83	-	30	-	1,17	15
Litva	38,25	15	30	-	1,75	15
Lucembursko	68,02	-	30	-	1,5	0,48
Maďarsko	54,38	-	30	-	0,62	15
Malta	12,37	-	30	-	0,4	57,23
Nizozemsko	67,52	-	30	-	2	0,48
Rakousko	66,08	-	30	-	2	1,92
Polsko	44,7	8,3	30	-	2	15
Portugalsko	47,81	-	30	-	2	20,19
Rumunsko	47	5,3 - 5,9	30	-	2	13,7 -14,9
Slovinsko	54	-	30	-	1	15
Slovensko	56	-	30	-	1	13
Finsko	49,8	-	30	-	1	19,2
Švédsko	55	-	30	-	2	13
UK (Anglie)	68	-	30	-	2	-
UK (Severní Irsko)	68	-	30	-	2	-
UK (Skotsko)	59,75	-	30	-	0,25	10
UK (Wales)	68	-	30	-	2	-

Zdroj: IMPLEMENTATION OF THE FIRST PILLAR OF THE CAP 2014 - 2020 IN THE EU MEMBER STATES -

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/563386/IPOL_STU\(2015\)563386_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/563386/IPOL_STU(2015)563386_EN.pdf)

Podmínky pro přímé platby

- Vnitrostátní a čisté stropy
  - Přidělené členským státům
- Finanční kázeň
  - Snížení přímých plateb ve prospěch EZFRV
  - Přesuny mezi pilíři SZP
- Aktivní zemědělec (od roku 2018 nepovinné)
  - Podmínka ve většině členských států zrušena
- Pravidla pro výše plateb
  - Minimální požadavky
    - Min. 100 EUR a min. 1 ha
  - Snížení plateb (*capping*)
    - Min. 5 % nad 150.000 EUR

Podmínky pro přímé platby

- ▶ Vnitrostátní a čisté stropy úřadělené členským státům
- ▶ Finanční kázeň = snížení přímých plateb ve prospěch EZFRV
  - ▶ Přesuny mezi pilíři SZP
- ▶ Integrovaný administrativní a kontrolní systém
- ▶ Kontrola podmíněnosti
  - ▶ Vazba přímých plateb na plnění požadavků dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy a zákonných požadavků v oblasti ochrany veřejného zdraví, životního prostředí, zdraví a pohody zvířat a zdraví rostlin
- ▶ Způsobilé hektary
- ▶ Kumulace žádostí
  - ▶ Plocha, která odpovídá počtu způsobilých hektarů a na kterou zemědělec předložil žádost o základní, může být předmětem žádosti o jinou přímou platbu i o jinou podporu, na kterou se toto nařízení nevztahuje, nestanoví-li toto nařízení výslovně jinak.

Platební nároky

C-470/08

- ▶ Podstatou tří otázek předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda právo Společenství ukládá pachtýři povinnost, aby při uplynutí pachtovní smlouvy vrátil pronajímateli propachtovanou půdu spolu s platebními nároky, které ve vztahu k této půdě vznikly nebo které s ní souvisejí, anebo mu vyplatil náhradu.
- ▶ Soudní dvůr takový převod nároků při uplynutí pachtovní smlouvy zcela odmítl, přičemž ihned zdůraznil, že se režim jednotné platby odlišuje od režimu mléčných kvót, který se řídí zásadou převodu kvót spolu se zemědělským podnikem.
- ▶ Dotčený režim podpor má za cíl zajistit zemědělskému obyvatelstvu přiměřenou životní úroveň, přičemž platební nároky přiznávané zemědělci z titulu režimu jednotné platby závisí na počtu hektarů, které měl k dispozici (tj. obstarával) v průběhu referenčního období, jakož i na platbách, které mu byly přiznány v rámci režimů podpory. Cílem tohoto spojení mezi platebními nároky a skutečně obstarávanými hektary, na něž lze poskytnout podporu, spočívá především v tom zabránit spekulativním převodům vedoucím ke kumulaci platebních nároků, které neodpovídají zemědělské skutečnosti.
- ▶ Naopak z dotčené unijní úpravy nevyplývá, že platební nároky jsou pouze vázány na určité pozemky, které měl zemědělec k dispozici v průběhu referenčního období a navíc tato úprava umožňuje pouze v restriktivní míře převést platební nároky.

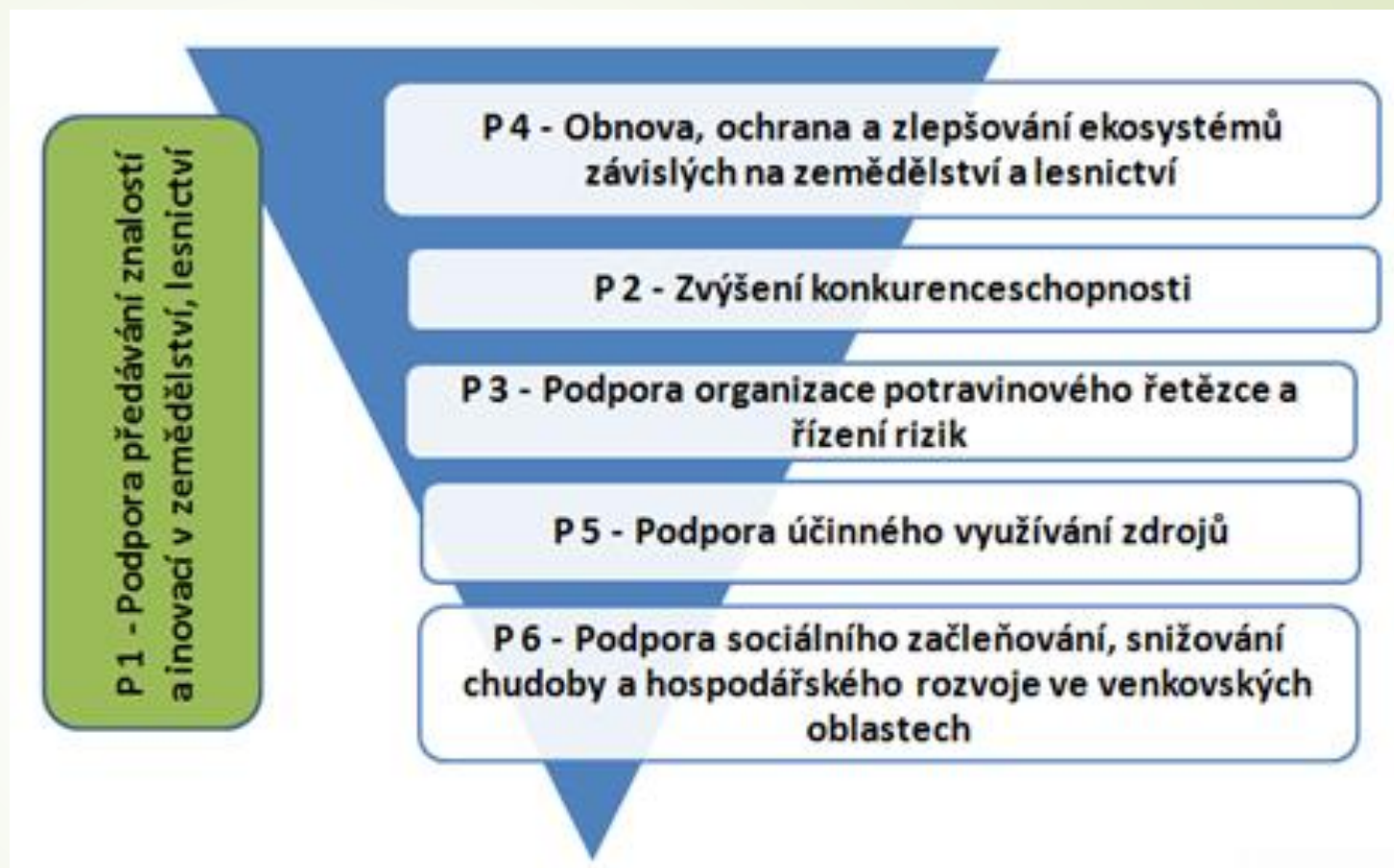

Politika rozvoje venkova 2014 - 2020

- ▶ Součást politiky soudržnosti → samostatný II. pilíř SZP
- ▶ Podpora multifunkčního zemědělství a produkce veřejných statků
- ▶ Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
  - ▶ Od 1. 1. 2014 součást Evropských strukturálních a investičních fondů
  - ▶ Dohoda o partnerství
    - ▶ Definiuje hlavní oblasti podpor a priority členského státu napříč všemi dotčenými fondy
  - ▶ Spolufinancování

Politika rozvoje venkova

- **Obecné cíle**
  - Přispění ke konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelnému řízení přírodních zdrojů, k opatřením v oblasti klimatu a k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí
- **Priority**

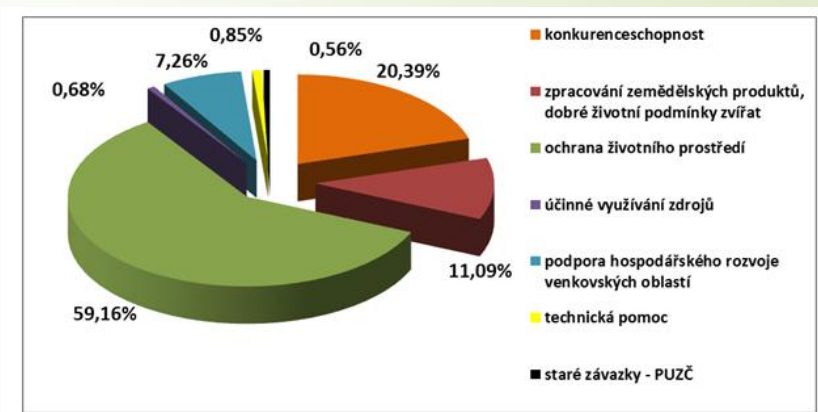

Nástroje politiky rozvoje venkova

- ▶ Program rozvoje venkova na úrovni členského státu
  - ▶ soubor opatření k provádění politiky podpory zemědělství v oblastech méně příznivých pro zemědělství, podpory rozvoje navazujících odvětví a podpory rozvoje venkova
  - ▶ zjištění potřeb – stanovení cílů – volba opatření k dosažení cílů
    - ▶ stanovený rámcový obsah
    - ▶ individualizovaná strategie
      - ▶ zvláštní potřeby členských států
      - ▶ realizace priorit
  - ▶ Vláda ČR → Evropská komise

Nástroje politiky rozvoje venkova

- Široká škála opatření – ekonomická, environmentální, sociální
  - http://eagri.cz/public/web/file/668822/Schema_podpor_PRV_od_2020_2.cast_projektova_opatreni.pdf
  - http://eagri.cz/public/web/file/672294/Schema_podpor_PRV_od_2021_1.cast_opatreni_provadena_narizenim_vlady.pdf
- Pravidla financování
  - Jednotná sazba, maximální výše
  - 30 % pro environmentální opatření
  - 5 % pro iniciativu LEADER
  - Předběžné podmínky a výkonnostní rezerva
- Technická pomoc a vytváření sítí
  - Evropská síť pro rozvoj venkova = platforma pro sdílení informací
  - Evropské inovační partnerství = spolupráce mezi výzkumem a praxí
  - Celostátní síť pro venkov = komunikační platforma

Nástroje politiky rozvoje venkova

https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fprv2014%2Fzakladni_informace%2F1436519577270.pdf

- ▶ Projektová opatření
  - ▶ Předávání znalostí a informační akce, poradenství, investice do hmotného majetku, rozvoj zemědělských podniků a podnikání, investice do lesů, spolupráce a LEADER (komunitně vedený místní rozvoj)
  - ▶ Hodnocení finanční zdraví
  - ▶ Některá opatření určená pouze malých a středním podnikům
  - ▶ Dodržování pravidel pro publicitu
  - ▶ Harmonogram výzev
- ▶ Opatření prováděná nařízením vlády
  - ▶ Investice do lesů, agroenvironmentálně-klimatická opatření, ekologické zemědělství, méně příznivé oblasti, Natura 2000, dobré životní podmínky zvířat, lesnicko-environmentální opatření

Schéma SZP od roku 2023

Přínosy nové SZP od roku 2023

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/new-cap-2023-27/key-reforms-new-cap_cs?etrans=cs

Možnost modulace až do výše 25 % ve prospěch EZFRV	Redistributivní podpora příjmu – min. 10 % z přímých plateb	Dobrovolné snížení a omezení přímých plateb pro velké zemědělské podniky	Zjednodušené schéma podpory pro malé zemědělské podniky	Podpora vázaná na produkci
Vnitřní a vnější konvergence = Dorovnávání rozdílů mezi platebními nároky a snižování rozdílů mezi platbami na hektar	Pružná definice aktivního zemědělce	Nový sociální rozměr – vazba přímých plateb na pracovní podmínky zaměstnanců = transparentní a předvídatelné podmínky zaměstnávání, bezpečnost a ochrana zdraví	Větší podpora pro mladé zemědělce – min. 3 % z přímých plateb	Soulad strategických plánů SZP s revidovanými právními předpisy EU v oblasti životního prostředí a klimatu
Nová přísnější pravidla podmíněnosti – zahrnutí pravidel greeningu	Ekorežimy – min. 25 % z přímých plateb = Cílená podpora dobrovolných postupů (ekologické zemědělství, agroekologické postupy, přesné zemědělství, agrolesnictví, uhlíkové zemědělství, zlepšení dobrých životních podmínek zvířat)	Podpora životního prostředí, klimatu a dobrých životních podmínek zvířat – min. 35 % z EZFRV	Odvětvové intervence v rámci strategických plánů, rozšíření podpory organizací producentů na všechny zemědělské odvětví s výjimkou vína a včelařství	Rozšíření výjimek z práva hospodářské soutěže

Návrh strategického plánu SZP – Česká republika – leden 2022

- Priority Mze
  - Udržet citlivé sektory (platby vázané na produkci ve výši 15 % přímých plateb)
  - Stabilizovat příjmy zemědělských podniků, včetně příjmů v ANC
  - Posílit ekologické zemědělství
  - Zajistit redistribuci ve prospěch menších a středních zemědělských podniků
- Modulace přímých plateb
  - 2,5 % do EZFRV pro mladé zemědělce
  - 1,2 % na sektorové intervence na chov nosnic, brambory a okrasné rostliny
- Nedořešené vymezení pojmu aktivní zemědělec
- Redistributivní platba ve výši 23 % přímých plateb pro 150 ha
- Ekoplatba ve výši 30 % přímých plateb
  - Precizní zemědělství a celofaremní model + nadstavbový režim
- Spolufinancování opatření pro rozvoj venkova ve výši 65 %

Přímé platby dle strategického plánu SZP

- ▶ Základní podpora příjmu pro udržitelnost, plánovaná sazba: 72,48 EUR/ha
  - ▶ roční platba plně oddělená od produkce na způsobilou výměru zemědělské plochy
    - ▶ poskytnutí podmíněno plněním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy (DZES) a povinných požadavků na hospodaření (PPH)
- ▶ Doplnková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost, plánovaná sazba: 153,90 EUR/ha
  - ▶ roční platba plně oddělená od produkce na max. 150 ha způsobilé výměry zemědělské plochy bez ohledu na celkovou obhospodařovanou výměru
- ▶ Celofaremní ekoplatba, plánovaná sazba: 67,83 EUR/ha
  - ▶ Tzv. top-up k základní platbě při dodržení požadavků a specifických podmínek jednotlivých zemědělských kultur, které žadatel plní na všech zemědělských kulturách, které obhospodařuje
    - ▶ Při splnění podmínek celofaremní ekoplatby pro všechny relevantní kultury podniku má žadatel nárok na platbu na veškerou výměru podniku
- ▶ Ekoplatba pro precizní zemědělství, plánovaná sazba: 15 EUR/ha
  - ▶ roční platba plně oddělená od produkce na způsobilou výměru zemědělské plochy při plnění závazku racionalizace a optimalizace vynakládaných vstupů

Přímé platby dle strategického plánu SZP

- ▶ Platba pro malé zemědělce, plánovaná sazba: 312,50 EUR/ha
  - ▶ Roční platba plně oddělená od produkce na max. 4 ha způsobilé výměry zemědělské plochy
    - ▶ Náhrada všech ostatních přímých plateb
- ▶ Doplnková podpora příjmu pro mladé zemědělce, plánovaná sazba: 140 EUR/ha, resp. 70 EUR/ha
  - ▶ roční platba plně oddělená od produkce na způsobilou výměru zemědělské plochy
    - ▶ pro mladé zemědělce, kteří poprvé založili nový zemědělský podnik a kteří mají nárok na platbu v rámci základní podpory příjmu
- ▶ Podpora příjmu vázaná na produkci:
  - ▶ roční platba na způsobilou výměru zemědělské půdy
  - ▶ Produkce zeleniny, chmele, ovoce, mléka, cukrové řepy, hovězího masa, bílkovinných plodin, škrobových brambor, chov ovcí a koz

Další intervence

Sektorové intervence

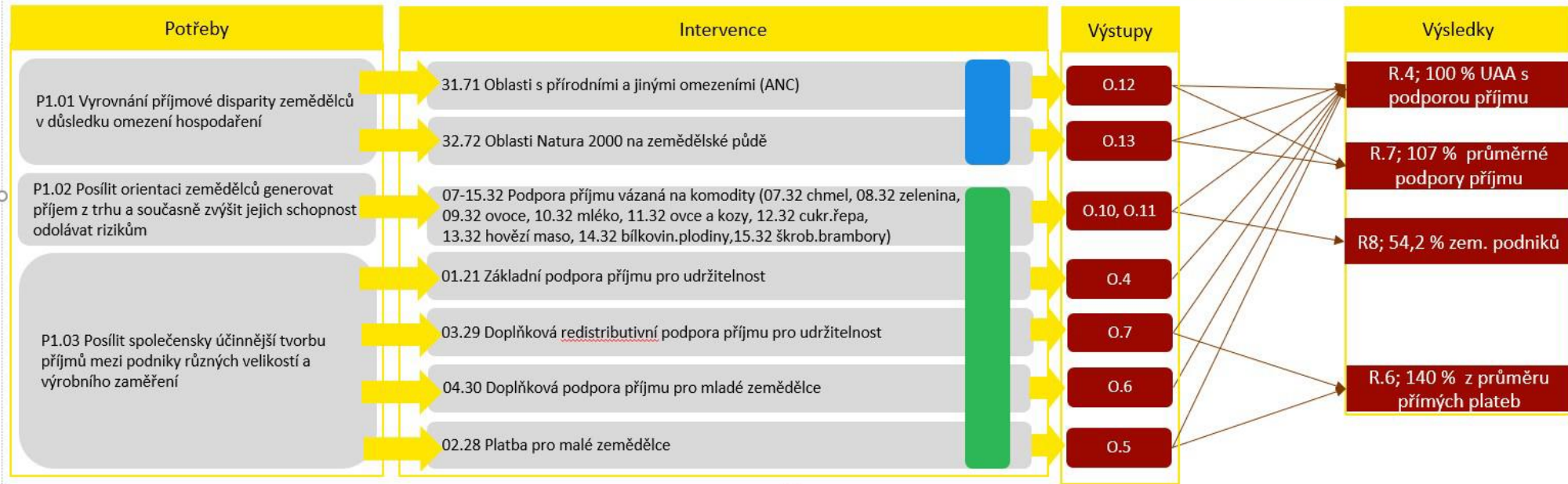
- Ovoce a zelenina
- Včelařství
- Réva vinná a víno
- Chov nosnic
- Brambory
- Okrasné rostliny

Intervence rozvoje venkova

- AEKO
- Ekologické zemědělství
- Zalesňování zemědělské půdy – péče o založený porost
- Péče o založený agrolesnický systém
- Zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací
- Dobré životní podmínky zvířat
- Oblasti s přírodními a jinými omezeními
- Oblasti Natura 2000 na zemědělské půdě
- Investice
- Zahájení činnosti mladého zemědělce
- Inovace, Leader, Poradenství,...

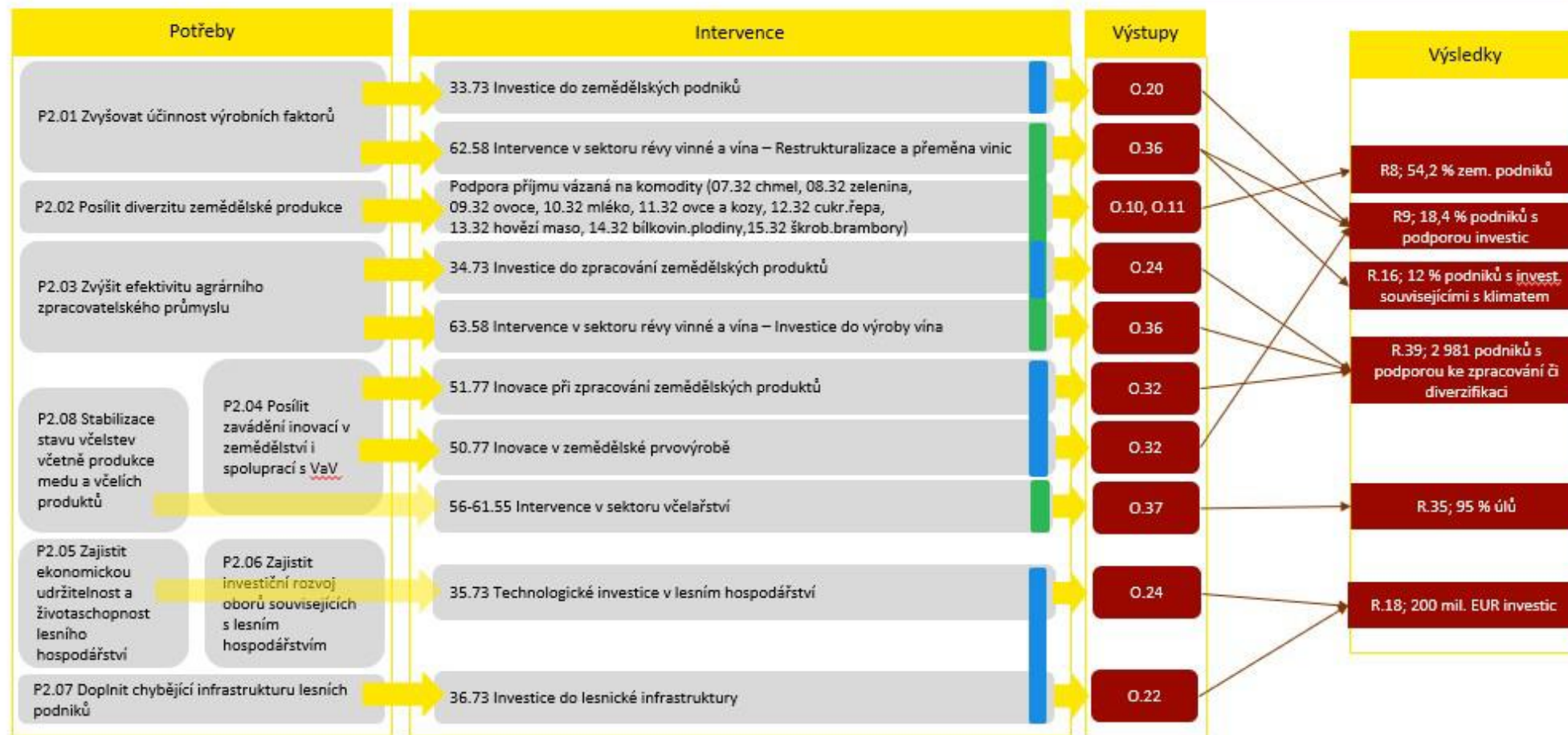
Specifický cíl 1: Podporovat ekonomicky udržitelný zemědělský příjem a odolnost odvětví zemědělství v celé Unii s cílem zlepšit dlouhodobé potravinové zabezpečení a zemědělskou rozmanitost, jakož i zajistit hospodářskou udržitelnost zemědělské produkce v Unii

Finanční alokace 3,7 mld. EUR

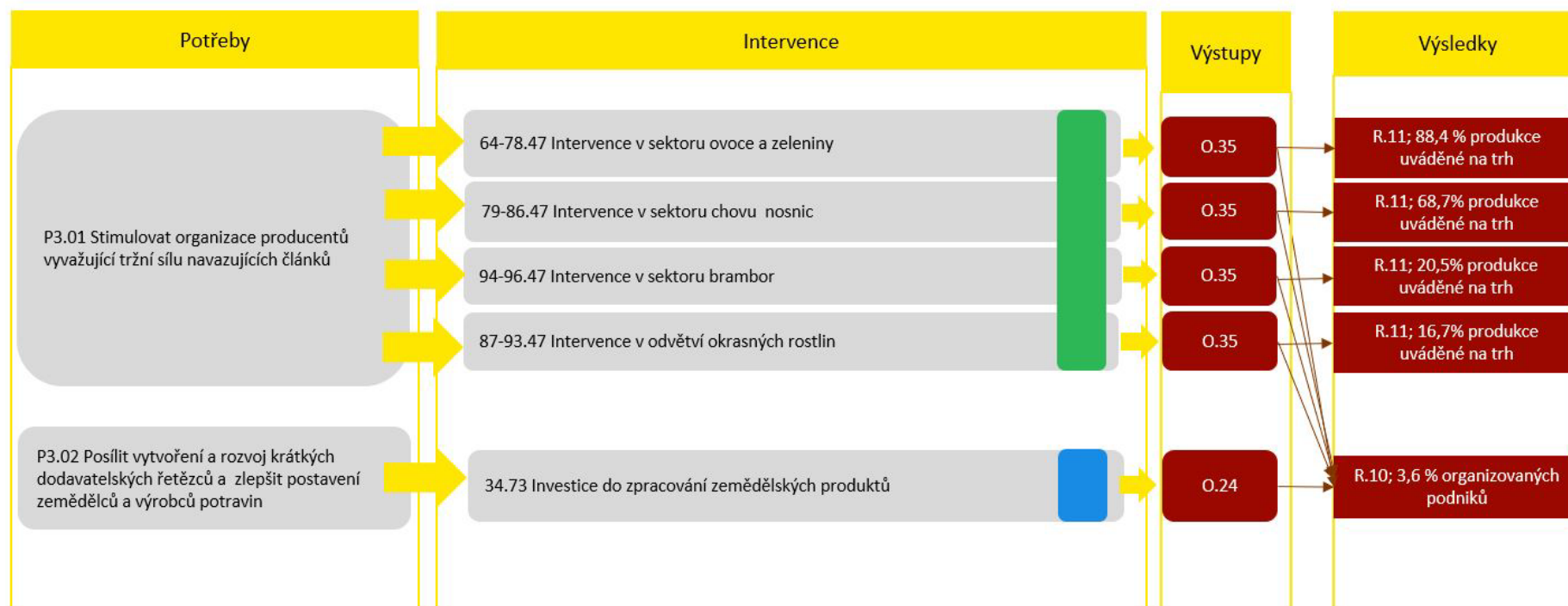
Specifický cíl 2: Posilovat tržní orientaci a zvyšovat konkurenceschopnost zemědělských podniků v krátkodobém i dlouhodobém horizontu, včetně většího zaměření na výzkum, technologie a digitalizaci

Finanční alokace 1,4 mld. EUR

Specifický cíl 3: Zlepšovat postavení zemědělců v hodnotovém řetězci

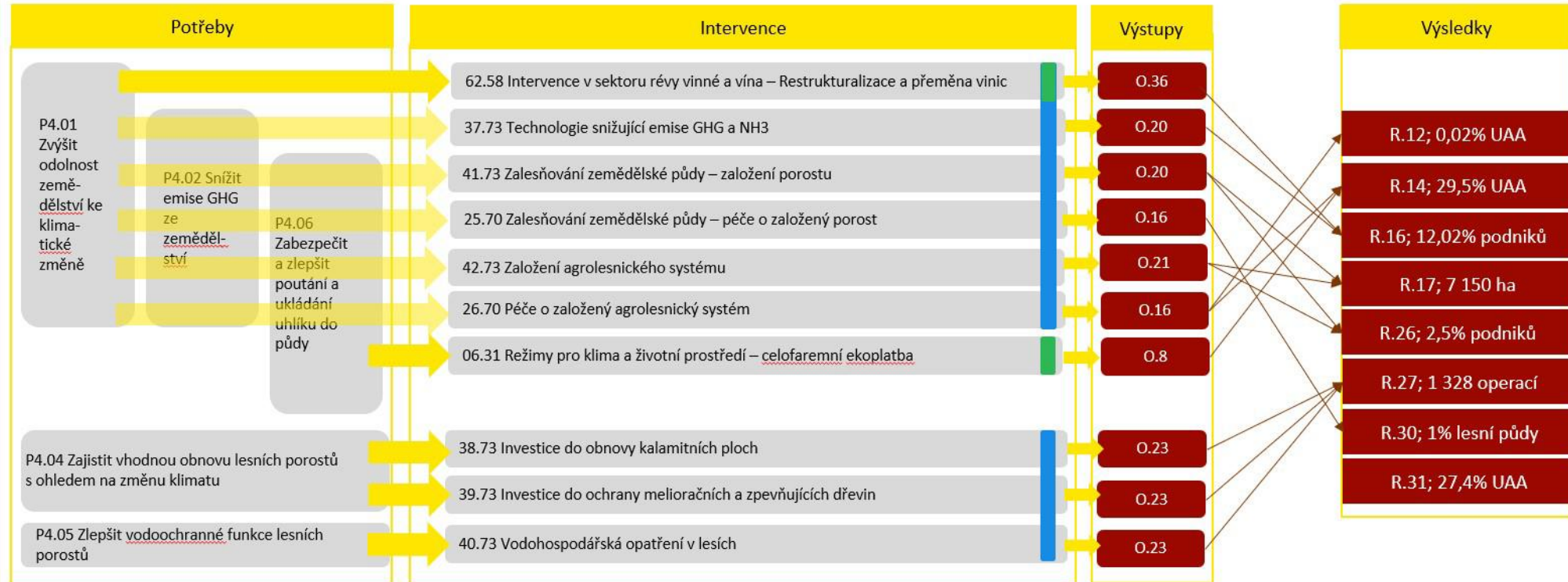
Finanční alokace 198 mil. EUR

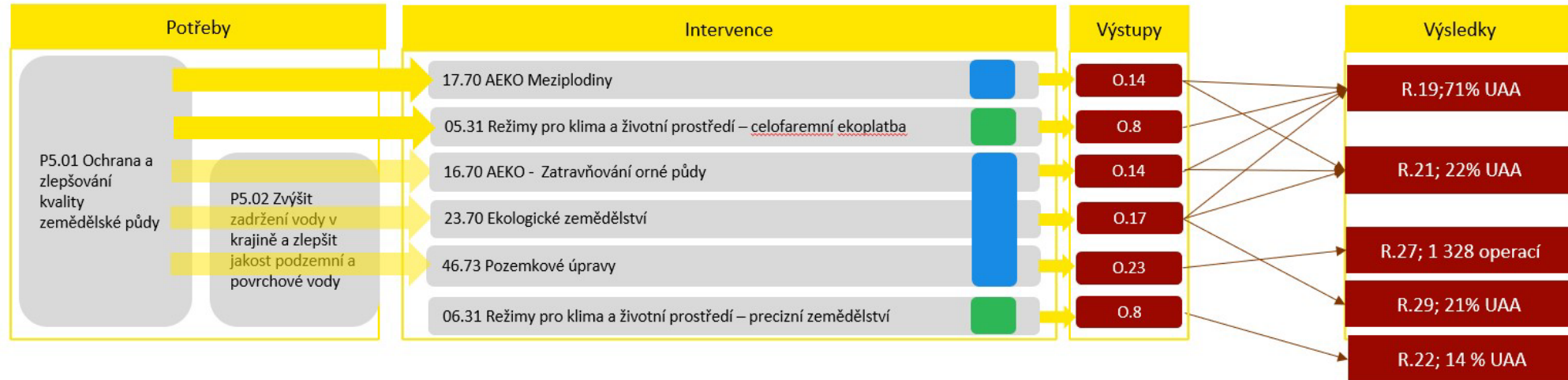
Specifický cíl 4: Přispívat ke zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, mimo jiné snižováním emisí skleníkových plynů a zvyšováním míry sekvestrace uhlíku, a prosazovat udržitelnou energii

Finanční alokace 483 mil. EUR

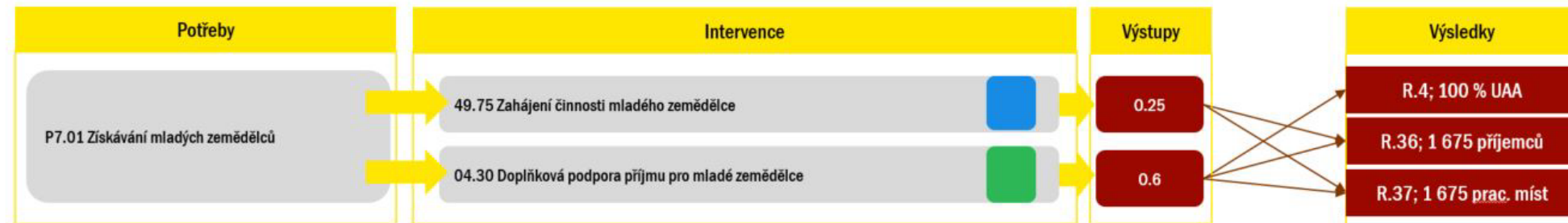
Specifický cíl 5: Podporovat udržitelný rozvoj a účinné hospodaření s přírodními zdroji, jako je voda, půda a ovzduší, a to i snížením závislosti na chemických látkách

Finanční alokace 1,4 mld. EUR

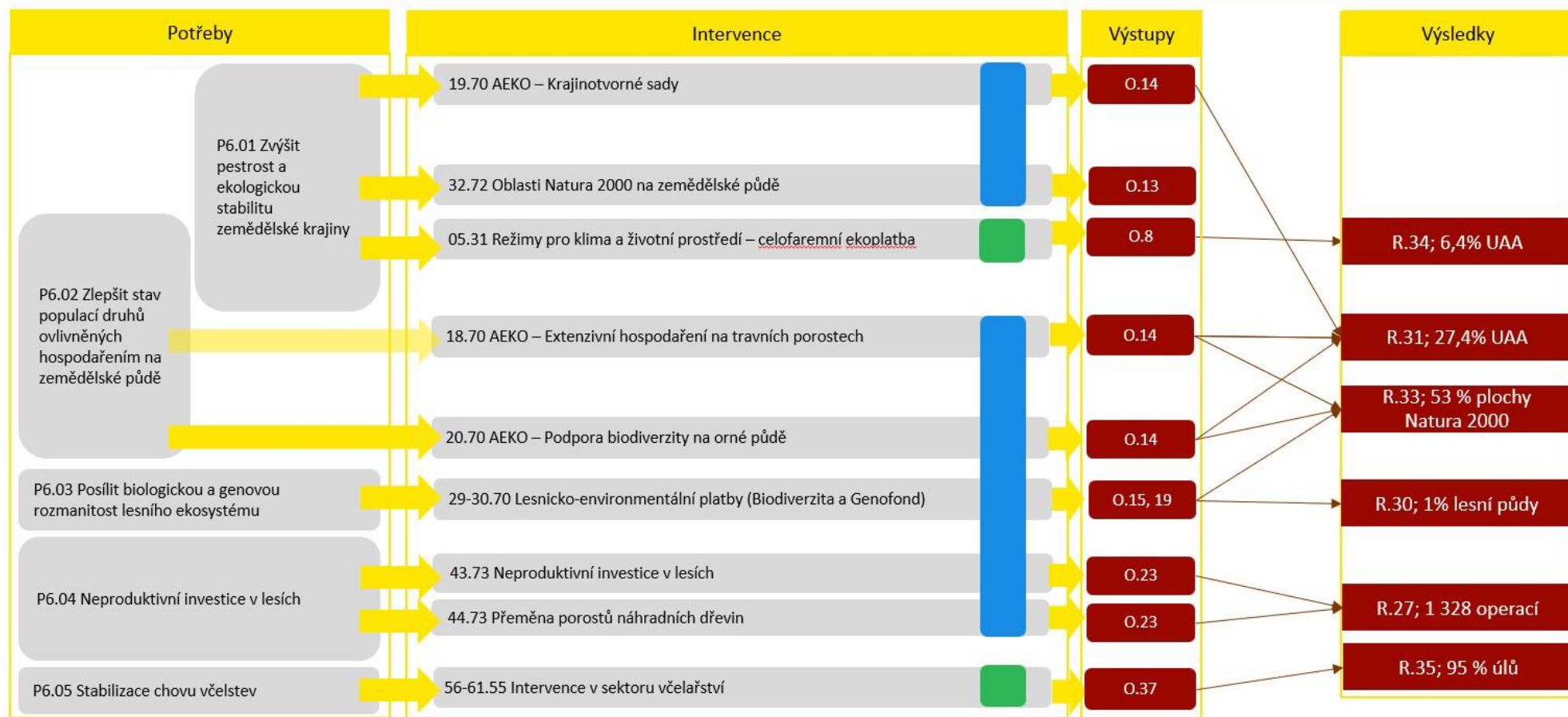
Specifický cíl 7: Získávat a udržet mladé zemědělce a nové zemědělce a usnadňovat udržitelný rozvoj podnikání ve venkovských oblastech

Finanční alokace 128 mil. EUR

Specifický cíl 6: Přispívat k zastavení úbytku biologické rozmanitosti a k obratu tohoto trendu, posilovat ekosystémové služby a zachovat stanoviště a krajiny;

Finanční alokace 1,6 mld. EUR

Specifický cíl 8: Podporovat zaměstnanost, růst, genderovou rovnost, včetně účasti žen v zemědělství, sociální začleňování a místní rozvoj ve venkovských oblastech, včetně oběhového biohospodářství a udržitelného obhospodařování lesů

Finanční alokace 266 mil. EUR

Specifický cíl X: Modernizace odvětví podporou a sdílením znalostí, inovací a digitalizace v zemědělství a ve venkovských oblastech – průřezový cíl

Finanční alokace 25 mil. EUR

Specifický cíl 9: Zlepšovat reakci zemědělství Unie na společenskou poptávku týkající se potravin a zdraví, včetně vysoce kvalitních, bezpečných a výživných potravin vyprodukovaných udržitelným způsobem, omezit plýtvání potravinami, jakož i zlepšit životní podmínky zvířat a eliminovat antimikrobiální rezistenci

Finanční alokace 357 mil. EUR

